

**Miejsce
na naklejkę**

MGE-P1 1P-091

**PRÓBNY
EGZAMIN MATURALNY
Z GEOGRAFII**

**STYCZEŃ
ROK 2009**

POZIOM PODSTAWOWY

Czas pracy 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 17 stron (zadania 1 – 32) oraz barwną mapę. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
6. Podczas egzaminu możesz korzystać z linijki, lupy i kalkulatora.

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
50 punktów

Życzymy powodzenia!

**Wypełnia zdający przed
rozpoczęciem pracy**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--

**KOD
ZDAJĄCEGO**

Zadania od 1. do 9. wykonaj na podstawie załączonej mapy fragmentu Bieszczadów.

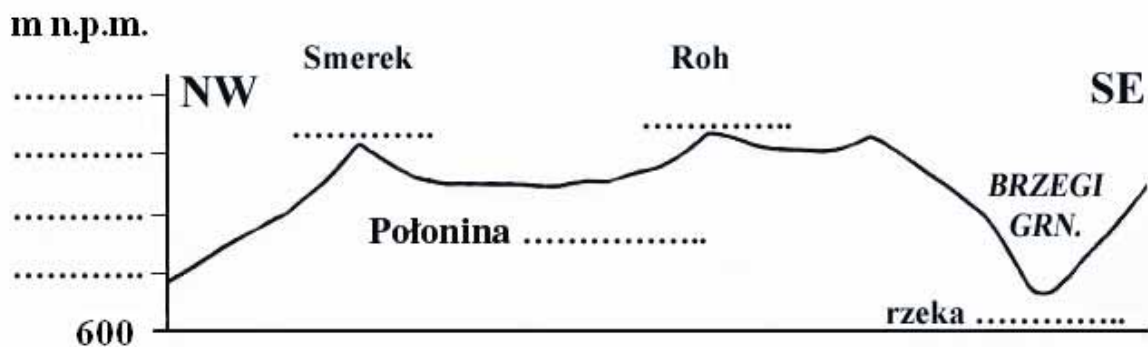
Zadanie 1. (1 pkt)

Odszukaj na mapie opisane szczyty górskie i wpisz ich nazwy do tabeli.

Opis położenia szczytów górskich	Nazwa szczytu
Najwyżej położony szczyt pasma rozdzielającego dorzecze Wetlinki i Górnej Solinki.	
Szczyt znajduje się 144 m powyżej Przełęczy M. Orłowicza.	
Szczyt położony na zachodniej granicy Bieszczadzkiego Parku Narodowego.	

Zadanie 2. (2 pkt)

Na rysunku przedstawiono profil grzbietowy jednej z połonin.

Na podstawie: Jerzy Wrona, *Regiony Polski. Rzeszowskie*, WSiP, Warszawa 1996

Uzupełnij profil, wpisując w odpowiednie miejsca:

- skalę pionową profilu
- wysokości bezwzględne dwóch wzniesień oraz nazwy geograficzne dwóch obiektów.

Zadanie 3. (2 pkt)

Spotkanie grupy turystów, wyruszających na Przełęcz Orłowicza, zostało wyznaczone w miejscu o współrzędnych geograficznych 49°09'30"N i 22°28'E.

a) Podaj nazwę miejscowości, w której znajduje się to miejsce. Wymień jeden obiekt noclegowy znajdujący się w tej miejscowości.

Miejscowość

Obiekt

b) Zaznacz współrzędne geograficzne Przełęczy Orłowicza.

- A. 49°10'10"N; 22°31'30"E
- B. 49°10'50"N; 22°29'50"E
- C. 49°11'40"N; 22°27'50"E
- D. 49°12'50"N; 22°30'50"E

Zadanie 4. (1 pkt)

Oblicz wysokość względną pomiędzy najwyższym położonym szczytem Połoniny Wetlińskiej a najwyższym położonym gospodarstwem w Górnej Wetlinie. Zapisz obliczenia.

Miejsce na obliczenia:

Odpowiedź: Wysokość względna wynosi

Zadanie 5. (2 pkt)

Odszukaj na mapie odcinki szlaków turystycznych:

– żółtego od szosy w osadzie Stare Siolo do schroniska ZHP „Ostoja”

– czerwonego od Srebrzystej Przełęczy do skrzyżowania dróg w Brzegach Górnych.

Przyporządkuj każdemu ze szlaków po trzy cechy, które charakteryzują jego przebieg, wpisując odpowiednie litery.

Cechy przebiegu szlaków turystycznych:

- A. W większości przebiega przez teren niezalesiony.
- B. Na niewielkim, płaskim odcinku towarzyszy innemu szlakowi turystycznemu.
- C. Początkowo prowadzi wzdłuż linii grzbietowej, następnie wzdłuż szerokiej doliny rzecznej.
- D. Na pewnej długości prowadzi drogą gruntową.
- E. Prowadzi przez szczytowe partie Połoniny Wetlińskiej.
- F. Generalnie przebiega w kierunku SW-NE.
- G. W całości znajduje się poza Bieszczadzkiem Parkiem Narodowym.
- H. Składa się z dwóch odcinków o podobnej długości: prawie płaskiego i bardzo stromego.

Szlak czerwony: Szlak żółty:

Zadanie 6. (1 pkt)

Zaznacz poprawne zakończenie zdania.

Azymut z Osadzkiego Wierchu w kierunku szczytu Roh wynosi

- A. 70° B. 110° C. 160° D. 200°

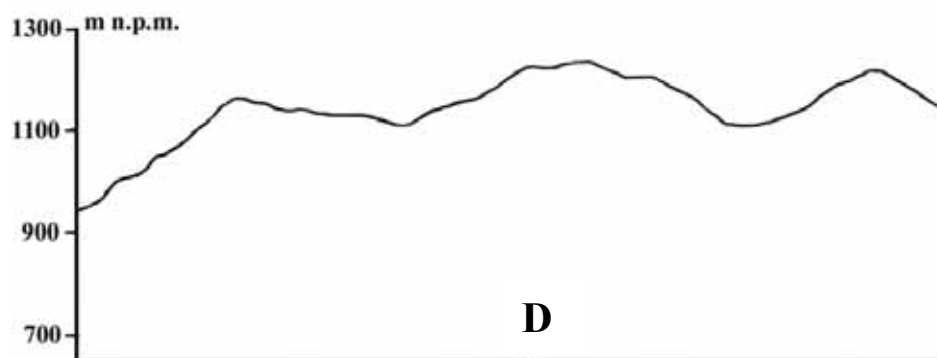
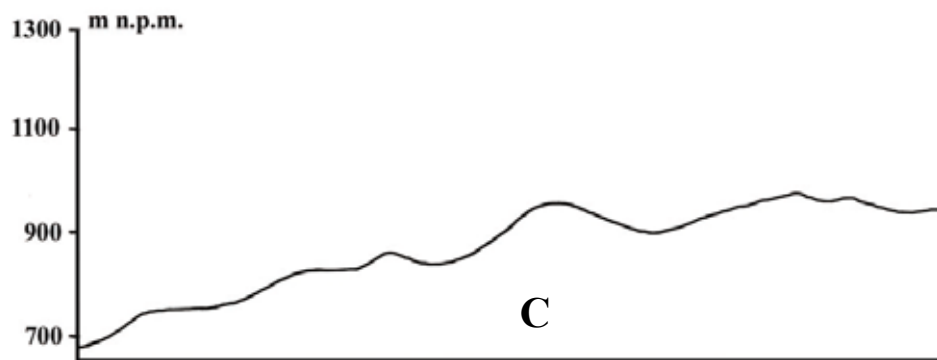
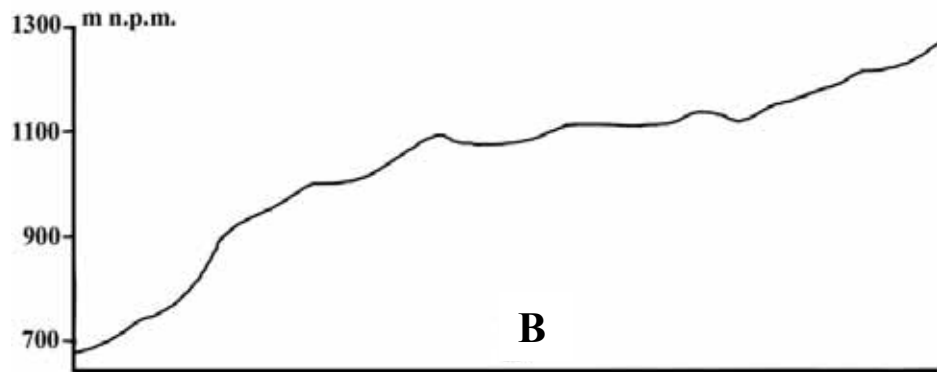
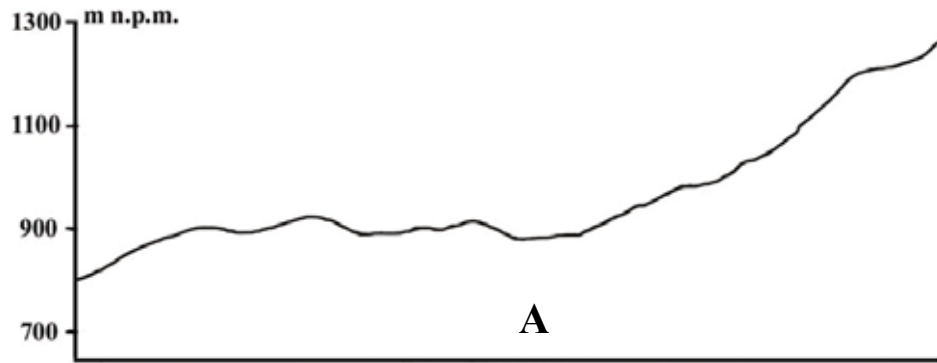
Zadanie 7. (1 pkt)

Podaj, na podstawie mapy, trzy przykłady walorów środowiska geograficznego Bieszczadów umożliwiającą rozwój turystyki krajoznawczej na tym terenie.

1.
2.
3.

Zadanie 8. (1 pkt)

Rysunki przedstawiają profile topograficzne.

Wybierz, spośród profili topograficznych oznaczonych literami od A do D, profil przeprowadzony wzdłuż zielonego szlaku na odcinku od przystanku PKS w Rawce do Małej Rawki (1272 m n.p.m.). Zapisz odpowiednią literę.

Profil oznaczono literą:

Zadanie 9. (2 pkt)

Droga wojewódzka 897 przebiegająca przez obszar Bieszczadzkiego Parku Narodowego dzieli się na dwa wyraźnie różniące się odcinki:

1. od ujścia potoku Klimkowskiego do ujścia potoku Pataraczakowskiego
2. od ujścia potoku Pataraczakowskiego do Brzegów Górnych.

a) **Uzupełnij tabelę, wpisując cechę przebiegu drogi charakterystyczną dla każdego z wydzielonych odcinków.**

Odcinek drogi wojewódzkiej	Cechy przebiegu drogi
1.	
2.	

b) **Wyjaśnij, dlaczego występują różnice w przebiegu drogi na wydzielonych odcinkach.**

.....

.....

.....

Zadania 10. (2 pkt)

Wykonaj polecenia, wykorzystując załączony tekst i własną wiedzę.

Na terenie Bieszczadów węgiel drzewny jest wypalany w retortach – stalowych piecach z sześcioma kominami o wysokości 3 metrów i średnicy 0,1 metra. Retorty i węglarskie domy (barakowozy) przewozi się z miejsca na miejsce. W nowym miejscu wypału szybko zostają one otoczone pociętym na jednometrowe kawałki drewnem bukowym, ułożonym w „mury” przekraczające często wysokość dorosłego człowieka. Obrazu dopełniają ułożone w sterty worki z wypalonym węglem drzewnym oraz różne maszyny niezbędne do prac leśnych. Wypał węgla prowadzony metodą retortową jest mniej szkodliwy dla środowiska niż tradycyjny, jednak i on zanieczyszcza środowisko. Szczególnie uciążliwe jest zadymianie i nieprzyjemny zapach, który towarzyszy procesowi wypalania węgla drzewnego. Retorty nie mają żadnych urządzeń zmniejszających emisję zanieczyszczeń. Wypalanie węgla drzewnego zanieczyszcza wodę i gleby, a także prowadzi do nielegalnych wyrębów lasu. Problem stanowi też „wędrujący” sposób prowadzenia wypałów, który pozostawia długotrwałe zmiany w krajobrazie Bieszczadów.

Na podstawie: *Bieszczadzki węgiel*, Atlas Polski nr 41, Wyd. De Agostini, 2007

a) **Oceń zastosowanie metody retortowej do produkcji węgla drzewnego na terenie Bieszczadów jako korzystne lub niekorzystne z punktu widzenia przebywającego tam turysty. Ocenę uzasadnij, podając jeden argument.**

Ocena:

Uzasadnienie:

.....

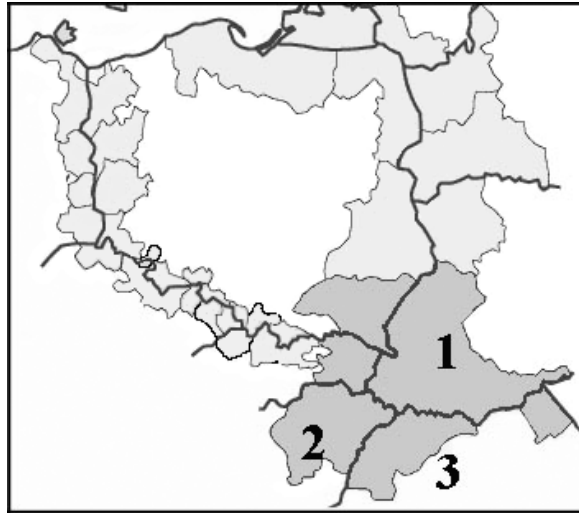
b) **Podaj dwa przykłady zmian zachodzących w środowisku naturalnym Bieszczadów w wyniku opisanej w tekście działalności człowieka.**

1.

2.

Zadanie 11. (1 pkt)

Na mapie przedstawiono euroregiony położone wzdłuż granic Polski w 2001 roku.

Na podstawie: Dorota Makowska, *Geografia*, WSiP, Warszawa 2002

Uzupełnij tabelę dotyczącą euroregionu Karpaty, wpisując nazwy oznaczonych liczbami państw oraz ich stolic.

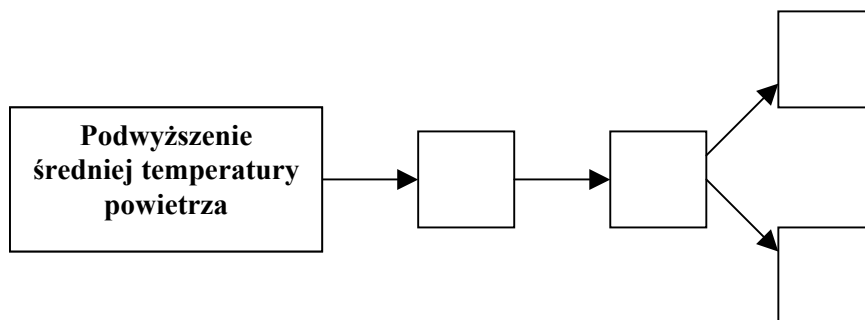
Oznaczenie państwa na mapie	Nazwa państwa	Nazwa stolicy
1		
2		
3		

Zadanie 12. (1 pkt)

W wyniku wzmocnienia naturalnego efektu cieplarnianego następuje podwyższenie średniej temperatury powietrza w dolnych warstwach atmosfery.

Uzupełnij, korzystając z symboli literowych, ciąg przyczynowo-skutkowy przedstawiający dalsze możliwe konsekwencje podwyższenia średniej temperatury powietrza.

- A. Zalewanie fragmentów obszarów lądowych wodami morskimi.
- B. Wzrost poziomu wód w oceanach.
- C. Wzrost zagrożenia powodziowego wywołanego cofaniem się wody w rzekach.
- D. Topnienie lodowców.

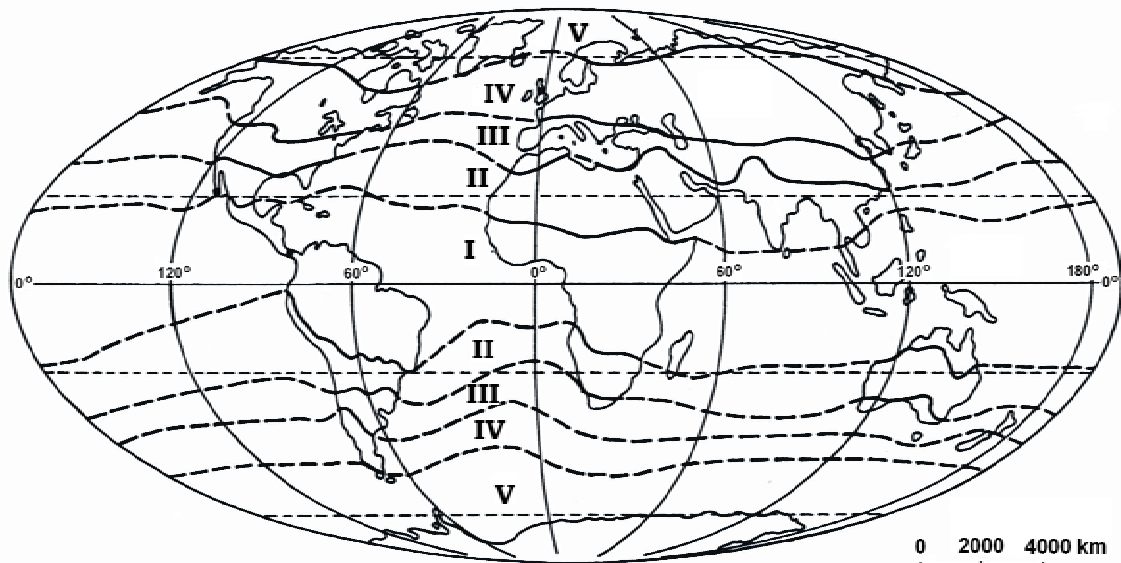
Zadanie 13. (1 pkt)

Wymień dwie bezpośrednie konsekwencje (społeczne i/lub ekonomiczne) zalewania delty Gangesu i Brahmaputry wodami morskimi.

1.
.....
2.
.....

Zadanie 14. (2 pkt)

Na mapie przedstawiono zasięg stref klimatycznych na Ziemi.

Na podstawie: Dorota Makowska, *Geografia fizyczna. Zadania geograficzne*, Wyd. KORIS, Warszawa 1993

Uzupełnij tabelę, przyporządkowując po jednym numerze strefy klimatycznej do każdego z opisów rozkładu opadów atmosferycznych charakterystycznych dla danej strefy klimatycznej.

Numer strefy klimatycznej	Rozkład opadów atmosferycznych charakterystyczny dla strefy klimatycznej
	Opady występują we wszystkich porach roku, z przewagą opadów zimowych dla klimatu typu morskiego i opadów letnich dla typu kontynentalnego.
	Opady całoroczne, nieznaczne, głównie w postaci śniegu.
	Opady przeważnie lub wyłącznie letnie. Zróżnicowanie rocznej sumy opadów od poniżej 50 mm do ponad 2000 mm.
	Wysokie opady całoroczne lub koncentrujące się w jednej lub dwóch porach deszczowych.

Zadanie 15. (2 pkt)

a) Do zlewiska Morza Bałtyckiego należy prawie 99,7% obszaru Polski.

Podaj nazwy mórz, których zlewiska obejmują pozostałą część obszaru Polski.

1.

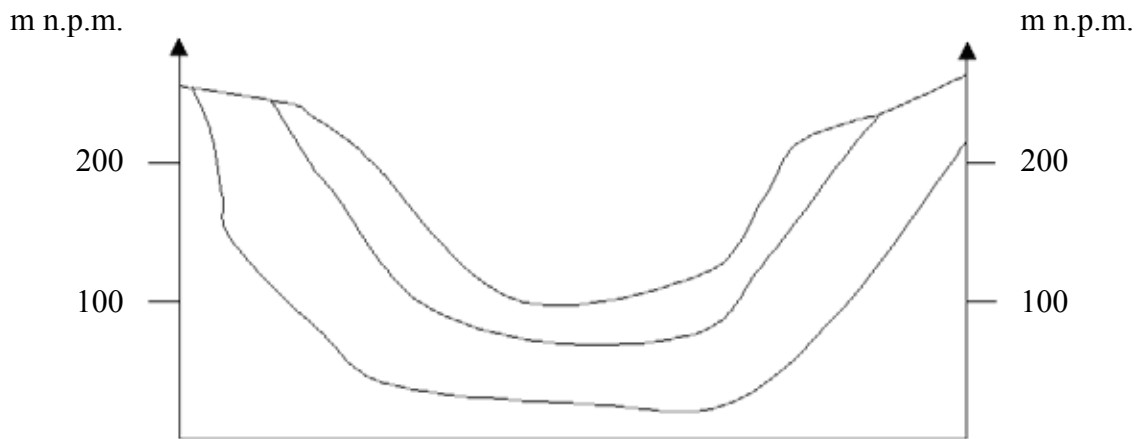
2.

b) **Spośród wymienionych rzek wybierz i podkreśl tylko te, które są lewymi dopływami Wisły.**

Brda, Bzura, Nida, Noteć, Pilica, San, Wieprz, Wkra

Zadanie 16. (2 pkt)

Na rysunku przedstawiono układ warstw skalnych charakterystyczny dla basenu artezyjskiego.

- Legenda
- skały przepuszczalne
 - skały nieprzepuszczalne
 - poziom swobodnego zwierciadła wód podziemnych

a) **Na rysunku zaznacz w odpowiednich miejscach zgodnie z legendą:**

- warstwę skał przepuszczalnych
- warstwy skał nieprzepuszczalnych
- poziom swobodnego zwierciadła wód podziemnych, znajdujący się na wysokości 150 m n.p.m.

b) **Zaznacz na powierzchni terenu znakiem X miejsce, w którym woda wypłynie samoczynnie po wykopaniu studni. Wybór miejsca uzasadnij.**

.....

.....

.....